

วิรัชนภ แสงแก้ว 2550: การศึกษาผลกระทบจากมลภาวะทางน้ำและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์คลองภาษีเจริญ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการจัดการทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรนา จิตต์สงวน, Ph.D. 153 หน้า

คลองภาษีเจริญ จังหวัดสมุทรสาคร เผชิญปัญหามลภาวะทางน้ำ และได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยบริเวณสองฝั่งคลอง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจสังคม การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำของประชาชน รวมทั้งผลกระทบด้านสุขภาพอนามัย ด้านการอุปโภค และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์คลองภาษีเจริญในปี พ.ศ. 2549 โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 ครัวเรือนจากทั้งหมด 2,506 ครัวเรือน ที่มีครัวเรือนห่างจากคลองภาษีเจริญระยะทางไม่เกิน 150 เมตร โดยใช้มูลค่าทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งได้แก่วิธีต้นทุนความเจ็บป่วยและวิธีต้นทุนค่าเสียโอกาสในการประเมินค่าผลกระทบด้านสุขภาพและด้านการอุปโภค ตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยใช้แบบจำลองโลจิสต์

ผลจากการสำรวจข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 47 ปี มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 39 ปี ประชาชนได้รับผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยเท่ากับ 154,022 บาทต่อปี หรือ 61.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และได้รับผลกระทบด้านการอุปโภค 5,216,239 บาทต่อปีหรือเท่ากับ 2,081.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ดังนั้นประชาชนได้รับผลกระทบจากมลภาวะทางน้ำของชุมชนทั้งหมดเท่ากับ 5,370,261 บาทต่อปี หรือเท่ากับ 2,143 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางน้ำ ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ คือ การมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย การเป็นสมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งน้ำ ผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยและผลกระทบด้านการอุปโภค

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความตระหนักถึงผลกระทบของปัญหามลภาวะทางน้ำและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำเพื่อให้คลองภาษีเจริญสามารถกลับมาามีคุณภาพดีและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

Wiratchanok Sangkaew 2007: A Study on the Impacts of Water Pollution and Factors Affecting Participation in Conservation of Phasicharoen Canal, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province. Master of Science (Resource Management), Major Field: Resource Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Assistant Professor Thanwa Jitsahngaun, Ph.D. 153 pages.

Phasicharoen canal in Samut Sakhon Province has long been facing the water pollution problem which is much related to quality of life of the people resided along both sides of the canal. According to such situation, this study aims to analyze the socio - economic status of those population, utilization of water resource, impacts of water pollution and factors affecting participation in conservation of the canal. Interview was employed during 2006 for 224 of sampled households from 2,506 total households locating within the proximity of 150 meters from the canal. Economic valuation of selected impacts in terms of illness cost and opportunity cost methods were used to estimate health and water consumption impacts. The logit model was also applied to identify key factors influencing participation in water conservation.

Results from the survey data showed that the majority sampled households were females more than males with an average age of 47 years old and settled in this area since the past 39 years. Estimation of total health impact in community was at 154,022 baht per year or 61.5 baht per household while that of total water consumption impact was at 5,216,239 baht per year or 2,081.50 baht per household. In general, the total economic impact from water pollution in the community was then 5,370,261 baht per year or 2,143 baht per household. In searching for the solution to mitigate the water pollution problem, key factors affecting participation in water conservation were found for property ownership, membership of water conservation group, health impact and water consumption impact.

The study thus suggests the increase in awareness of the involved stakeholders in order to participate more effectively in the conservation and sustainable use of the canal.